

ROSSENDO ARUS Y ARDERIU

BOIGS FAN BITLLAS

modisme en un acte y en vers catalá

ESTRENAT EN LO TEATRO DE LA PRINCESA

DE LA CIUTAT DE VALENCIA

la nit del 19 de Mars del any 1878

5
BARCELONA

Tip. «El Fomento» de Solé, Monjuich del Carme, 2

1888

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading.

Large, faint, handwritten text in the upper middle section of the page, appearing to be a main title or a significant heading.

Small, faint handwritten text located in the lower left quadrant of the page.

Small, faint handwritten text located in the lower right quadrant of the page.

BOIGS FAN BITLLAS

ROSSENDO ARUS Y ARDERIU

BOIGS FAN BITLLAS

modisme en un acte y en vers catalá

ESTRENAT EN LO TEATRO DE LA PRINCESA

DE LA CIUTAT DE VALENCIA

la nit del 19 de Mars del any 1878

BARCELONA

Tip. «El Fomento» de Solé, Monjuich del Carme, 2

1888

Obras dramáticas catalanas del mateix autor

- La Taberna**, drama popular en 7 actes [1]
Claudi F. drama en 6 actes y en prosa.
Los Pastorets, drama biblich sacro, en 5 actes y en vers.
Justicia Catalana, drama historich en 4 actes y en vers [2]
La Llucia dels cavells de plata, màgia en 3 actes y 24 quadros, en vers y prosa. [3]
La Ventafochs, narració fantástica en 3 actes y en vers.
La ma oculta, entreteniment en 3 actes y en prosa.
La Cambrera, comedia en 3 actes y en prosa.
Primavera y Tardor, comedia en 3 actes y en vers.
Lo Compte en Jaume ó Un drama en el Odeon, guassa trágica en 2 actes.
Lo senyór Pere ó tot fugint se casan, comedia en 2 actes y en vers.
Lo primer any republicá, revista política en 4 acte y en vers.
¡May més monarquía! actualitat en 4 acte y en vers.
¡Viva la federal! apropósit en 1 acte y en vers.
May oblida la amistat, alegoria en 1 acte y en vers.
Qui busca troba, sombrada en 1 acte y en prosa.
Via fora, somatent! inspiració patriótica en 4 acte y 2 quadros.
L'adoració dels tres Reys, apoteóssis sacro-biblich en vers y en 1 acte y 6 quadros.
A dos rals la entrada, passatemp en vers, en 4 acte y 2 quadros.
Lo plá de Palacio, bromada en un 1 acte en prosa.
La Caritat, fantasia en un acte y 8 quadros, y en vers.
Un Angel, quadro dramàtich en un acte y en vers.
La Societat del Born, loa (4)
L'home de la dida, capritxo en 1 acte y en vers.
Lo barber del rentamans, humorada còmica en 1 acte y en vers.
¡Cornellà un minut! Estiraboch en 4 acte y en vers.
Un ambo de regidors, fi de festa en 1 acte y en prosa.

1 En coloboració ab don Eduart Vidal y Valenciano.

2 En coloboració ab don Joseph Me Lasarte.

3 Música de don Laureano Carreras.

4 Id. de don Joseph Ribera.

À LA MEMORIA

del distingit primer actor cómich en

GERVASI ROCA

qual irreparable pérdua, plora
encare avuy lo Teatro Catalá,
respectuós recort de son entu-
siasta admirador y bon amich

L' AUTOR

REPARTIMENT

PEPETA. . . . . *D.ª Balbina Pi.*
D. PAU ROCA, oncle. . . *D. Jaume Martí.*
FELIP ROCA, nebot. . . » *Joan Isern.*
MARCH, criat. . . . . » *Gervasi Roca.*

LLOCH.—**Barcelona.**
EPOCA.—**Actual.**
INDICACIONS.—**Actor.**

Lo Delegat de obras dramáticas, don Ramiro Monfort y Arxer, plassa de Santa Ana, n ° 8, 3,^{er} pis, 1.ª porta, es l' únich encarregat pera autorisar la representació d' aquesta comedia, y ab ell deuran entendrers' los que vulgan posarla en escena.

ACTE ÚNICH

Un salonet elegant y ben amoblat; alfombra y cortinatxes; porta al fondo y laterals; un balcó á la dreta. Lo recibidor es ample; frente á la porta del saló, se veu la de la entrada al pis

ESCENA PRIMERA

MARCH

(Desde la porta com si enrahonés
ab algú, que se n' agavés d' anar)

Está bé; si la demanan
vindré á casa las Bertrands!...

(Baixant al prosceni)

Si espera que jo l' avisi,
bona estona s' hi estaré.

(Com si continués parlant ab
l' que se n' ha anat)

Pero no vindrá ningú
y en que vingan, es igual.
Veu? me 'n vaig ara á dormir
y si trucan, trucarán...
jo tranquil, per mes que ho senti
faré 'l sort per no aixecarm'...
Aquest soch jo, me coneix;
aqui té lo qu' es en March:
quant vosté se n' va de casa
no puch fer mes del que faig.
Si no li agrada.,. s' conforma,
lo remey lo te en sas mans.

(Tocant lo silló)

Ajá, l' trono dels ganduls,
lo meu llit estant llevat!...

ja t' tinch socio, no m' escapas,
ab mi tens de carregar.

(S' hi deixa caurer)

Aixís, sense ceremonias
lo que s' diu ben repapat,
com ho fem los *maricanos*
de devó, de bona sanch.
Bueno, si algú truca, dormo;
quant ha trucat prou, se n' va
y si tossut tan repica
que m' despertí, ho tinch curat
ab un poch de cotó fluix
á cada orella. Aquí està,
previngut á punt de solfa.
Que be qu' estich, ¡ah salau!
aixís que m' entra la son,
me sembla que veig passar
entremitx de llumanetas
aquellas mulatas, ¿ay?
América, si poguesim
tornar quarant' anys atras!

(Canta baix)

«Ay que gusto y que placer, -
es cosa rica:
el bailar el cucuyé
con la sopimpa.»

(Parla)

¡Fins lo silló sembla 's torni
una hamaca!... Alsa que vá!

«Y aquel mareo, y aquel *vayvien*
yo me mareo, yo me mareo,
yo no estoy bien.»

(Badalla y s' estira)

Comenso á teni' l' sonyé!
Vayam si m' puch arrivar
tot somiant fins á la Habana,
sens mareig ni temporals.
¡Ja veig 'ls micos com ballan
fentne ¡iravolts estranys;

lloros, cotorras, que parlan
pacarilos vírolats,
y mulatas á l' engrós,
jipijapas, vestits blancs...
y mes negres y mes cocos...

(Queda adormit y truncan)

Ja m' ho esperava!... Endevant

(Tornan á trucar)

Truca, truca, tros de quóniam,
si t' creus que tinch d' aixecám,
com hi ha mon te diverteixas,
prou vas ben equivocat!...

(Trucan mes fort)

Esperantre que m' aixequi,
ja arribarás á demá.

(Trucan mes violentament)

¡Apreta! Aixó es trucar d' amo!

Y tenen pressa... Veyam!

(S' aixeca ab tota calma)

Vatúa! sentó trepitx;
vaig corrents; aixó será
qu' he deixat la porta oberta.

Com dimontri... ¡Ja hi fet tart!

(Al ser al foro, s' topa ab don Pau
y Felipet, qu' entran)

ESCENA II

MARCH, don PAU y FELIP

MARCH. (Esverat) Verge Santa, es ell! Son ells!
en Felipet y don Pau!

PAU. Ja 't donaré, estrafalari...

MARCH. Vaya quins modos d' entrar!
aquest saludo se m' dona,
després d' esperals quatre anys?...
(A don Pau allargantli la ma)

Tóquila?

(Don Pau no 'n fa cas)

Bo ja fa l' bot.

(A Felip)
Y tu noy!

FELIP. Ab salut, March.

PAU. Un bastó es lo que mereixes!...
Digas, perquè t' has mudat?

MARCH. (Acostant una cadira)

Prengui una cadira, assentis,
de contá' es un xiquet llarch...
y ab tant de temps que la corra
deu trovarse ben cansat.

(Volentlo fer seurer per forsa)

PAU. No vinguis ab mes camándulas
y no busquis enfadám...
Com t' has atrevit, contesta
á fer?.. .

FELIP. Qu' ets l' amo, tu March?

MARCH. En Felipet que s' enfada,
(Mirantsel ab carinyo)

los petits com se fan grans...
Se n' vá anar pelat de cara
y va ab bigotis de pam...

FELIP. Lo mateix home de sempre.
ab los mateixos pecats.

MARCH. (A don Pau mirant á Felip ab ateneió)

Es bon mosso y te mostatxo,
y jo me l' hi vist al bras.

PAU. Mes acavem!

MARCH. Sempre pressas.

FELIP. Tu catxassa.

MARCH. Que hi farà?

De que la salut no 'ls manqui
alegría tinch en gran,
y 'ls envejo per la ditxa
de poder venir d' allá,
veyent altre cop mulatas
plenas de sandunga y sal,
ab dents blanques, ab ulls negres.

FELIP. T' agradavan?

MARCH. Que 'ts babau!
no ho preguntis, ¡ay m' agafa

cori-mori de pensay
¿Qui l' *oremus* no ha de perdre
ab aquell color torrat,
de café ab llet aigualida,
que no es negre y que no es blanch?
PAU. T' has proposat amolar-me?
Vuy que m' diguis al instant
perque...

MARCH. Esperis.
(Posa una cadira al mitx y s' hi assenta)
Ara, digui.

PAU. (Enfadat)
Vaya un escándol.

MARCH. Ho faig
no per faltar-li al respecte,
sino per comoditat;
lo seu sermó, segons trassas,
de curtet no pecará,
si m' hi estich com á cal sogre,
duri tan com vulguí ¿sap?

PAU. No m' alteris.

FELIP. Respon, home.

MARCH. Ja pot preguntar, don Pau.

PAU. ¿Com es qu' ara fa una estona,
quant á casa hem arribat,
carré' Ample, número tretse,
m' hagi sortit un gabatx
y dir-me fent reverencias:
—Bon jur, mussié. avant, avant,
que vulé vus arranqué,
fent-me obrir la boca un pam?

MARCH. (Rient)
Ah, l' dentista mussiu Gras,
qu' es mes sech qu' un bacallá;
molt bon home y molt entés,
per gust pot aná á proval;
quant vaig decidir mudarme,
ell lo pis se va quedar.

PAU. ¿Y com es aixó? Perqué
m' ha tingut de dir en Blay,

lo porter, lo sastrinyoli:
«Lo senyó 'aquí no s' está,
ara viu, Rambla del Mitx,
trenta quatre, principal.»
¿Perque lo meu domicili,
un porter té d' innovám?

MARCH. Donchs miris ha sigut sort.
Vaya un home l' senyor Blay,
sembla un jutje de tant serió!
Sino que parla formal,
li diría que no ho crech;
en tota sa vida may
resposta. siga qui s' vulga,
á ningú n' ha tornat cap.
Ja li donaré las gracias
quant passi per 'llá det ant.

PAU, (Enfadat del tot y agafantlo per la solapa
y fentlo alsar del silló.)

¿Que vols contestarme ó nó?

MARCH. Si senyor, pero ja sab
que soch fet á n' als meus vicis,
de depressa no hi vaig may.
Vol saber alguna cosa?
m' ho pregunta y la sabri,
si 's calla com un difunt
y 'm deixa parlá' assentat.

(Torna á seure)

FELIP. No n' treuriam l' aigua clara,
queda per mí, ja veurá.

MARCH. Com uns sorges me fan pena.
(Acostanli una caira á Felip)
Seu!

FELIP. (Seient)

Tu t' hi empenyas!...

MARCH. Don Pau;

no n' pagara cap diner,
es casa seva, ja ho sap;
ab llibertat y fradquesa.

PAU. Es pasmós!

FELIP. No n' fassi cas,
(Seu don Pau)

MARCH. Ja están vostés? ara jo.

PAU. Tú?

MARCH. So d' ossos y de carn
tan com puga ser vosté,
¿qué s' ha cregut?

PAU. Cap cigrany.

FELIP. Callin d' una vegada

MARCH. Aixó l' oncle.

FELIP. Tú!

MARCH. Jo array!

FELIP. Perque l' mudarte de pis,
sens cap ordre?

MARCH. Es natural
si ara l' altre era petit,
lo llogarne un de mes gran.

PAU. Petit dius? antes...

MARCH. Oh! si antes...

Ara se n' via tornat,

FELIP. Com s' esplica?

PAU. Qu' empatolla?

MARCH. Y sí; no tenia bany,
ni jardí, ni un bon saló,
y ademés lo principal.
hi había sols una aiccba.

PAU. Lo suficient...

FELIP. Si es bastant.

MARCH. No, : enyor; ab dugas sí.

FELIP. Dugas!

MARCH. Y per terme baix.
Després, home, aquell carrer,
que no hi passa ningú may.
Aquí á la Rambla!...

PAU. (Irónich) Es punt céntrich.

MARCH. Si aixó es un cotxe parat,
mirin, mirin, del balcó,
sembla festa aquí tot l' any.

PAU. No se com puch aguantarme,
i' antich pis no era capas...

MARCH. S' havia tornat petit
y després á no tardar,

següens com las cosas vingan,
aquest no li bastará.

(Altsanse d' un bot de la cadira
y pegantse un cop al front)

Cristo m' valga; no hi pensava!
Corrents á avisarla vaig.

PAU. (Esparverat)

Li deu entrar l' arrebato.

FELIP. Apartis d' ell, oncle Pau.

(S'han posat un á cada cantó d' escenari
amparats per una butaca. March diu los
versos que segueixen dirigintse á ells
dos, que se l' miran ab compassió pero
no t' antsen.)

MARCH. No comptávam ab vostés;
com no ns' 'vian avisat...
Varen marxar per tres mesos,
y tornan passats quatre anys.
A no ser la porta oberta,
prou serian al replá!
Cumpleixo l' ordre; ja torno...
es a casa las Bertrands...
¡Cristo m' valga! ¡Cristo m' valga!
¡Quina memoria!... ¡Quin cap!...

(S: n' vá corrents ab las mans al cap.
D. Pau y Felip quedan assombrats, quan
están segurs de qu' ha marxat abando-
nan los sillons y baixan al prosceni mi-
rant recelosament. En March al anarsen
no ha tancat la porta.

ESCENA III

PAU. FELIP

PAU. Tot aixó qué significa?

FELIP. Que á San Boy hi falta gent.

PAU. Per le comptat, mes lo cambi
es lo que jo no comprench.

FELIP. (Mirantse l' saló)

Y no está mal disposat.

PAU. (Mirant igual que l' seu nebot)

En bon ordre, sí.

FELIP. Ben net.

PAU. Los meus mobles en bon us.

FELIP. Com no fan gayre servey.

PAU. Lo rellotje.

FELIP. La poltrona.

PAU. Lo meu quarto será aquest.

(Dirigintse l' de la esquerra y mirant desde la porta.)

Mira l' llit que sembla un poble;
ja l' anyoro... Bel... no veig
lo retrato de la Antonia.

FELIP. Lo misteri ja l' entench.

Ella viu aquí.

PAU. Tontada...

Tu no t' recordas pot ser
que á Cadis hi vam trobar
doscentas noranta set
cartas, totas detingudas
per no haverhi prou franqueix?
Ja sabs que en ellas me deya
que havent tret ab un bitllet
de Madrit, quatre mil duros
á Gracia s' via establert
de modista, que á pesar
de la nova posició,
me estimaba lo mateix,
corsecantse d' esperarme...
Si m' estima!... sempre m' deya:
—Veus? si jo no t' estimés,
regalos no t' acceptava
per no tenir recorts teus.
Y sovint me demanava,
ara un vestit, un anell,
mitxas de seda, polacas...
fins un dia un mitx adrés
que va veurer á ca n' Carreras,
esmaltat y ab brillantets
montats al aire, que t' dich
que tant bon punt sento l' preu,

à pesar del meu carinyo,
me va arrencar mil gemechs.

FELIP. (Mofantsen)

Vamos es una gran dona.

PAU. Y allo de dirme: Angelet,
quants mes regalos me fassis,
mes recorts de tú tindré...
Me sembla que parlo sol.

(Ha acabat d'enrahonar tot sol, perque
en Felip s' ha ficat al quarto de la dreta
d' ahont surt rihent.)

FELIP. Aquest quarto, veu?

PAU. Sí.

FELIP. Aquest,
l' ocupa una rellogada.

PAU. Qu' embolicas?

FELIP. Lo que sent.
De vestits, batas, enagus,
essencias, polvos, *colcréam*,
trenas, monyos, anyadits,
polissons, y dels demés
embolichs qu' usan las donas,
n' estj pleníssim tot ell.

PAU. (Ananthi)
Es cosa de perdrhi l' esma.

FELIP. (Que ha tornat á entrar al quarto surt
ab uns guants y unas botinas, topant ab
don Pau quant arriba aquest al llindar.)

Es alló cantín papers...
per si ho dubtava.

PAU. ¡Jesús!

(Mirant las botinas)

No l an sigut may de l' Antonia;
ella te un peu, y quin peu!
es d' aquells de magestat
que si t' tocan, ja estás fresch!
Los guants? menos; son de nina,
la ma d' ella val per tres
Tira pam y mitj de cana.

(Midantse ab la ma dreta, l' esquerra y
part de bras.)

Pam... y mitj... fins aquí, veus?
Per agradarme una dona
com l' Antonia tot complert.

FELIP. Vosté 's pren ab molta calma...

PAU. Donchs, digam, que tinch de fer?

FELIP. Potsé 'n March s' haurá casat.

PAU. Tan rondinayre y tan lleig.

FELIP. L' estrany es com ha viscut,
perque vosté ab aquest temps...

PAU. Ni un xavo...

FELIP. Un altre embolich.

PAU. Y 's pagarà bon lloguer
d' aquest pis.

FELIP. Ay pobre bossal..

PAU. No 't pensis que pagui res.

FELIP. Com ne treurem l' aigua clara?...
Pensa, que jo...

PAU. Pensa, que jo...

FELIP. Un medi hi veig,
anantsen á trobar l' amo,
y dirli. .

PAU. Aprovat; anem...

FELIP. Pujan l' escala; es en March.

PAU. Si no parla, l' mataré.

(March vé cansadíssim, agafa de las mans
á don Pau y á Felip y 'ls porta en primer
terme, parla esbufegant)

ESCENA IV

Dits. MARCH

MARCH. La tenim aquí molt promte,
ha sortit á detras meu.
Quina caló fá; com súo!...
toqui l' front y se n' convens,
no s' embrutará las mans...

(A don Pau dantli l' barret)

Tingui, aguántim lo barret...
Era precis prepararla...
la pobra dona, ja ho crech!...

Res de dirli: Hi ha don Pau...
era un cop massa... valent.,,
Jo li he dit: Hi ha l' senyó Elástichs.
un obrer de la Mercé
que sempre ve á buscar quartos;
ho mana l' rector, y ell creu,
sense qu' entri en lo negoci.
No s' pot tenir de tant vell,
un sant home, ja no enxerca,
y pobret planxa ab los peus.

(Fent senyal d' arrossegá ls' peus)

Ell es l' única visita
que tenim y que s' permet...
La mestressa, clar, no vol
donar lloch... es un portent!
jove, guapa, recatada,
don Pau si qu' ha tret lo bé.
De pernostres y de salves,
de *glorias patrias* y amens,
si n' ha dit á totes horas
per la salut de vostès!

(A Felip)

Ja veus l' oncle tot callant,
com s' esplica, Felipet.

PAU. Ja has acabat?

MARCH. Sí, senyor.

PAU. No tens que dir res mes?

MARGH. Res!

PAU. De quina dona parlavas?

MARCH. (Sorpres)

De quina? No ns' enfadem;
de la seva, de la seva!...

PAU. De la meva!

MARCH. Sí, y donchs qué?

FELIP.. Si no es casat.

PAU. Pero estúpit.

al marxar era solter...

MARCH. A las horas, si senyor.
mes ara ja es diferent...

PAU. Qué vols dir?

MARCH. Qu' ara es casat.

PAU. Casat!

FELIP. Casat!

MARCH. Casat.

FELIP. (Rihent) Bè!

MARCH. Lo fa riurer?...

PAU. Casat jo?...

FELIP. Y ab á qui si s' pòt saver?

MARCH. Ab una dona.

PAU. Mes quina?

MARCH. La séva.

PAU. La ..

MARCH. De vosté;

la que paga tot lo gasto
de pis, de compra y demés,
no mira prim ab los comptes
que paga sempre ab escrieix:
es feta de bona pasta,
estich molt millor qu' un rey.

PAU. (Exasperat del tot agafa á March, lo fa
seurer per forsa en una butaca y l'
amenassa ab los punys closos.)

Seu aquí, y conta depressa,
mentres jo hi sigut ausent,
tot lo qu' ha passat a casa.
Si no parlas...

MARCH (Ab tota calma.)

Parlaré.

parlaré, no s' incomodi...
que parlant s' enten la gent.
Lo mateix gènit d' avants,
no 'n posará may de greix...

PAU. (Enfadat y picant de peus.)

March!..

MARCH. (Ab tota calma.)

Ja 'm corta.

FELIP. Déixil dir.

(A March.)

Digas.

MARCH (Anant á comensar mes parantse de re-

pent pera pendrer lo mocador que s' ha tret de la butxaca don Pau, y aixugant-se ab ell la suor de la cara, don Pau va á pendrerli, mes se deté per las paraulas de Felip.)

Donchs...

PAU. Tu!..

FELIP. Déixil fer.

MARCH. No s' alteri per tan poch, com que no portava l' meu!

FELIP (Esbufegant y contenintse)

Bueno, á veurer si acavem.

MARCH. Me contava ser ditxós despres de marxar vosté, tres mesos en sense l' amo, me deya, estarás al cel.

Cristo m' valga! la alegria va fugirme en un moment.

Veus aquí que l' endemá,

era un diumenje per cert,

va comparéixem plorós

un home; no, era un pagés,

per recado d' en Dalmases,

aquell amich de vosté.

PAU. Lo millor ja pots ben dirho, ma fortuna dech á n' ell... en Dalmases.

MARCH. Que s' estava als Hostafranchs...

PAU. Ja no hi es?

MARCH. No.

PAU. Y 'hont para!

MARCH. Al Poble Nou.

PAU. Quin gust!

MARCH. Per forsa va ser; lo pobre home s' va morir.

PAU. Mort!

FELIP, Mort!

MARCH. Y enterrat.

PAU. Deu meu!

MARCH. No s' encaparri, ja está;

va tocar l' hora per ell. .

FELIP. Continúa.

MARCH. Bé, tornemhi.

(Cambiant de veu y fent la pausas
que s' marcan.)

Arrivanthi, al llit me l' veig...

—Bon dia, senyor Dalmases,

li vaig dir, qué no está bé?—

Estava mal se li veyá...

se moria per moments.,.

tingué forsa sols per dirme,

parantse molt per l' afech:

--«March... bon minyó... M' ho va

ho pot creurer, es ben cert. (dirho,

Ton amo es fora... jo... á tú

vuy confiarte un secret.

La Pepeta...»

PAU. No hi pensava;

la seva filla ..

MARCH. Sí, d' ell.

FELIP. L' amiga de ma infantesa.

MARCH. «Jo soch sol, no tinch parents.»

PAU. No li quedava ningú;

tots morts, vritat, prou qu' ho sé.

FELIP. Ep, que l' interrompeix, oncle.

MARCH. Oncle que m' interrompeix;

es un vici que l' domina

lo té de qui sap lo temps,

ja se sab, genio y figura...

aixó ho sento di' á la gent.

(Tornant á la relació ab lo tó pausat
y la veu d' antes.)

«La Pepeta s' queda sola,

sola no, escolta l' secret.

Es casada; ningú ho sab,

ab don Pau, ab l' amo teu.»

FELIP. Oncle!...

PAU. Ab mi?

MARCH. Vosté dirá,

jo no hi era.

PAU. Com s' enten?...

MARCH.

(Tornant á la relació)

«Quan siga mort, te l' endús,
no la deixis ni un moment,
la portas á Barcelona,
te posas al seu servey,
allí espera al seu marit,
que vindrá dintre curt temps.
Aquesta carta que t' dono
la vaig escriurer per ell,
li entregas aixís qu' arriui...
me l' allarga tremolench,
jo, natural, li vaig pendrer...
me mira, l' miro, ns' mirem...
y no hi quedava ningú
en aquell quarto després.

(Lo mocador de don Pau, que se l' ha ficat
á la butxaca, se l' treu ara pera aixugarse
ls' ulls. Los dos versos que segueixen
parant de plorar, es ab marcada transició)

Es á dir, si que hi quedava,
vaig quedarhi jo.

FELIP. (Ab sorna) Inmodest! ..

PAU. Y la carta?

MARCH. No la tinch,
la senyora es qui la té,
si vol ella podrá darli.
Ara puja.

PAU. Déixans.

FELIP. Ves.

MARCH. (Mentres va á obrir la porta)

¡Ay pobre senyor Dalmases!

(Reculant)

Com los dich, es de patent;
ja ho veurán, quina patxoca!...

(Va á obrir)

FELIP. Tan callat!...

PAU. Si no n' se res!

(March ha obert la porta, entra Pepeta,
al veurer á don Pau y á Felip se sorpren.
March se n' ha anat á las habitacions
interiors.)

ESCENA V

PAU. FELIP. PEPETA.

PEPETA. (Ap.)
Don Pau; quina sorpresa!

FELIP. (Ap.) Ella!

PAU. Senyora...
(No savent que dir.)
jo... tinch l' honor
de presentarli en Felip.
lo meu... lo nostre... nebot...

PEPETA. (Allargantli la ma)
Un amich d' antes.

FELIP. (Prenentli)
Y d' ara.

PAU. (Baix á Felip)
Mira vésten, déixans sols;
haig de parlar ab... ta tia.

FELIP. (Saludant)
Senyora...
(Apart y anántsen)
S' ha fet un sol.

(Se n' va Felip. Pepeta s' assenta, indica á don Pau que la imiti, ho fa y deu notárseli la situació en que s' trova.)

ESCENA VI

Don PAU. PEPETA

PEPETA. Segui.

PAU. Gracias.

(Assentantse á un ademan de Pepeta)

PEPETA. Es á casa.

PAU. (Sonrient)

Sí.

(Ap.) No hi ha mes rompo 'l foch.

(Alt.)

Del seu pare jo era amich,
dech á n' ell tot lo que só,
m' estimava.,.

PEPETA.

Si ja ho sé,
m' ho vá dir per ultim cop,
al escriure' aquesta carta,
lo dia avants de sa mort.

(Ha anat á trurerla d' un secreter.)

Tingui, es per vosté.

PAU.

(Obrintla y ap.)

Veyam...

(Llegint.)

Dech anármén d' aquest mon...
dels meus amichs considero,
que m' ets tu, l' amich millor...
Vá á quedar sola ma filla,
té divuyt anys, divuyt sols.
¿Que fora d' ella quedantse
ab abandonó de tothom?..
es un angel, la puresa
resplandeix en lo seu front...
Es mes que bonica, hermosa,
ma fortuna té per dot...
Tu t' hi casarás, puch ferho,
vuy que porti lo teu nom:
ets fora per quatre mesos,
cumplint ella 'ls meus acorts,
á ta casa en Barcelona
esperará 'l teu retorn.
Per' evitar los perills,
desde ara pendrá 'l teu nom,
cuydantse de di' als parents
perque ho' sá piga tothom,
que la vigilia d' anárten,
ella ab tu casada fou.
Res mes tinch que dirte, estimala,
per tu, per mi, per tots dos!

(Declamat)

Ni una paraula anyadeixo;
cumplim las ordres del mort,
som casats, l' enhorabona...
m' es esposa, li só espos...
Tal vegada m' adelanto,
jo no sé si vosté vol...

PEPETA La conducta qu' hi observat
á las claras li respon...

PAU. Vritat, Pepeta, dispensi,
mes posis en lo meu lloch...
aixó... no 's veu cada dia,
trovarse un casat de cop:
la sorpresa...

PEPETA. Si es qu' ho sentí...

PAU Al contrari... Fora bo!..

PEPETA. Es que no vuy de cap modo
abusar del seu bon cor;
no obstant de l' ordre del pare,
se queda lliure si vol.

PAU Aquest capitol deixemlo,
cap paraula sobre aixó:
vosté es la meya senyora,
aquí té lo seu espos.
Esta carta es un contracta
per mí válit y tan fort,
com si l' haguessin suscrit
tots los notaris del mon,
los jútjes, los advocats,
y ls' vicaris y rectors.
Per qui no será agradable,
es per vosté.

PEPETA. Per mi prou.

PAU. Es que passo dels vint anys...
vaig ferne cinquanta dos,
al marxarne per tres mesos..
ni goso contarlos tots...
posanhi ls' quatre, ne tinch...

PEPETA. Qu' importa la edat sí l' cor?...

PAU. No es dolent.

PAPETA:

Ho crech.

PAU.

En fi

só casat, vamos, ho som.
Malvinatje, no hi pensava...
L' Antonia, l' Antonia...

PEPETA.

Com?

Antonia!

PAU.

He dit Antonia?

es... un... banquer de Cent-fochs,
Joseph... Antonia... un amich...

PEPETA.

Y á qué ha vingut lo recort?

(No savent com sortirne.)

PAU.

Es vritat, á que ha vingut?

No vé al cas!.. Si que hi ve, y molt!..
Pretenia que m' casés
ab la seva filla...

PEPETA.

Donchs,

s' hi casa si es que l' estima.

PAU.

No la vuy per res del mon;
ademés ja so casat,
y jo estimo á vosté sols,
y só l' home mes felis
si un xiquet me correspon.

(Li te agafada la ma, quant surt March
ab un cove gran ple de cartas.)

ESCENA VII

Dits. MARCH

MARCH.

La seva flaca, las donas
que hi farem... Senyor!

(Veyent que no li contesta, lo
toca per la espatlla.)

Senyor!

PAU.

(Sens' girarse y mal humorat)

Déixam estar no importunis.

MARCH.

Donchs miris, fará l' favor,
de contestar quant lo cridi.

PAU

Te desmandas!

- MARCH Tinch rahó.
- PEPETA. March!
- PAU. Bastal
- MARCH. Veu com te culpa?
- PAU. Calla.
- MARGH Bueno!
- PAU Que vols?
- MARCH. L'esperan aquestas cartas,
es ple l' cove fins al fons,
las hi anadas recollint
ab mes paciencia qu' en Job,
no l' conech vaig sentir dirho.
- PAU. (A March)
Pórtalas à dintre.
- PEPETA. No,
que li poden convenir..
No vuy causarli destorb.
fassi.,. 'M retiro..
- PAU. (Turbat)
Serán. .
- PEPETA. (Sonrient)
Sí, del banquer de Cent-fochs.
Ja té feina per estona
si llegirlas totas vol.
- PAU. (Que n' ha agafat tres ó quatre)
Son del sastre... que m' reclama...
una factura... un comptot.
- MARCH. (Per ell)
Banqué'... l' sastre... A mi misteris?
- PEPETA. (Rihent)
Vosté inglesos!...
- PAU. (Mentres l'acompanya galantment
al seu quarto.)
No per molt,
vaig á pagarlo per tréurem
de demunt á aquest moscon.
(Pepeta entra al seu quarto,)

ESCENA VIII

PAU. MARCH

PAU. És veritat, pero no al sastre,
á l' Antonia desseguida...

MARCH. Altre vegada aquest nom,

PAU. Que fas encantat, que miras?

MARCH. Ara miro á vosté.

PAU. Ja ho veig.

MARCH. (Grave.)

Tenim de parlá' una mica.

PAU. Qué?..

MARCH. Vuy una explicació.

PAU. Tu' gosas?..

MARCH. Que significa
lo sastre, l' banquer, l' Antonia.

PAU. És graciós.

MARCH. No se 'n riga,
no m' agradan los misteris,
los embolichs, ni pamplinas,
no vuy que res se m' ocultí,
si ab mi vosté no hi confia,
despátxim, no hi vuy estar.
Com pogué, no se m' explica,
ocultarme l' casament:

no li perdono en ma vida:

hi passat quatr' anys de febre,

si quatre anys, dia per dia.

No pot seguir d' aquest modo

si al seu costat vol tenirme,

PAU. Qu' original! Dom las cartas.

MARCH. (Retirant lo cove.)

Primer diguim si só digne,

de que m' conti...

PAU. (Rihent.)

Lo que vulguis.

(Per las cartas qu' en March encara
las aparta.)

Guárdalas. no dech llegirlas,
savent que son de l' Antonia.

MARCH. Tornemhí!

PAU. No vuy musicas,

MARCH. Quina paga, quina paga!

PAU. A n' en Felip me l' avisas.

MARCH. Sí, señor.

PAU. Tinch de parlarli.

MARCH. Bueno.

PAU. Corra.

MARCH. Desseguida.

(Tot anantsen)

Té mal humor, son los nervis,
los nervis que l' mortifican.

(Al ser á la porta torna a baixar.)

Oy, que m' ho contarà tot,
fins la cosa mes petita?...

PAU. March, March, March! que m' consu-
(meixes.

MARCH. Los nervis! Com las enfila!
Cristo m' valga!...

(Acostantse á ell després de haver
donat alguns passos cap á la porta)

Jo l' perdono...

Quant se te l' ánima trista,
res consola mes que veurer
plorar una cara amiga...

(Somicant.)

Jo ploro per' consolarlo.

(L' abraça.)

Jo l' abraço per...

PAU. Estigas!

MARCH. (Anántsen plorant.)

¡Ay pobre senyor Dalmases,
als meus brassos va morirne!

ESCENA IX

PAU

Que no n' hi hagin de mes sabis
á Sant Boy, es impossible...
ab tot aquet maremagnum,
jo, me n' tornaré de ximple!...
Mes ara, á ne l' meu nebot,
quant talent no s' necessita
per' dirli que só casat...
M' espera un está' apacible,
una dulsura. una cosa,
una vidassa tranquila...

(Cambiant y ab esvarement)

Aixó s' contar sense aquella...
l' Antonia, qu' es tan terrible;
si fos una' altre, s' mataba,
pero ella, cá! m' ássessina.
Tinch d' armarme, no hi ha mes,
jo crech qu' aixó s' autorisa...
la defensa es natural...
Jo diré á la policia.
«Presumo que una mujer
me hará muy mala partida,
y aviso que si me mata,
despues yo la haré xininas.»

(Transició)

Com li diré á n' en Felip?

(Veyentlo venir.)

Es ell, sí! molta palica.

ESCENA X

PAU. FELIP

FELIP. M' ha dit en March?...
PAU. Que t' vuy veurer.

FELIP. Y perquè?

PAU. Tinch de parlarte.

FELIP. L' escolto,

PAU. (Ap.) Es precis buscarho
de molt lluny dantli giradas...
Ab enginy per no sorprendrel...
contarli ab bonas paraulas...
preparantlo ..

FELIP. Y bé?

PAU (Ap. Acavant de pensar.)
Ja ho tinch.

(Alt.)
Só casat.

FELIP. Com?

PAU. Senthó, vaya!

FELIP. De serio?

PAU. No, de brometa,
casat com la gent se casa.

FELIP. Ab l' Antonia?

PAU. Si ¡ab ta tia!

FELIP.. Quant temps fa?

PAU. Al morir son pare.

FELIP. Si vosté no era á n' aquí!

PAU. (No saben que dir.)

Ja ho sé.

FELIP. Donchs?

PAU. (Donantli la carta.)
Aixis s' acava.

(Mentres Felip la llegeix.)

Que vingui lo mes pintat,
si tant bé com jo ho prepara..,

FELIP. (Tornantli la carta.)

Ja comprench es son deber.

PAU. Deber?... tiras y no engaltas...
De marit may n' hi sigut
jo no sé com dech portarme...
aconséllam' ho reclamo...
tu pósat al meu puesto.

FELIP. Altre
cosa no vuy.

PAU.

Es dir no;
no t' hi posis, te n' fas càrrech.

(Surt del seu quarto Pepeta y fa
ademan de entornarsen.)

ESCENA XI

Dits. PEPETA

PEPETA.

(A don Pau.)

Me creya qu' estava sol,
perdónim...

PAU.

Sols, sí, com ara,
tots tres estem en familia...
no hi ha cap persona estranya.
Mon nebot... lo seu nebot,
ja l' coneix...

PEPETA.

Sí...

FELIP.

De l' infancia.

PAU.

Tenim de fer un terceto,
aixó serà un estar d' angels.
Jo lo millor dels marits,
vosté...

PEPETA.

Me permet donarne
algunas ordres á March?

PAU.

Permetrer?... Si vosté mana...

(Toca l' timbre é instantaneament
surt en March.)

ESCENA XII

Dits. MARCH

FELIP.

Ja s' molt venir tan depressa.

MARCH.

Si era á la porta; escoltava.

(A don Pau.)

He vist qu' era la senyora,
á ser vosté no m' atrapa;
convé no avesá' á mals vicis,
avants vosté cap vegida

lo timbre feya tocar...

FELIP. Al contrari, tú l' tocavas
perque ell vingués...

MARCH. Per' xo es amo.

PEPETA. (Donantli un paper.)

Aquesta llista d' encàrrechs
me convé ab molta d' urgencia.
Te n' hi vas...

MARCH. Senyora, calma,
sab que no tenim minyona,
potser demá tal vegada,
se me n' han presentat quince,
una sola fá per casa,
penso quedármela, es negra...
Quant la tingui ja llogada,
á las horas s' anirá
à buscó' l' que fassi falta.

PAU. Insolent!

FELIP. Quina manera...

MARCH. (A don Pau.)

Los nervis.

(Mirant á Felip.)

També renya, alsa!

PEPETA. Conech l' apreci que ls' té,
no li diguin cap paraula.

FELIP. Fora ditxós si volia
qu' ocupés la seva plassa.

PAU. Es cosa meva.

FELIP. A mi toca.

MARCH. (A Felip)

Déixal anar, que li agrada,
lo corre' es la seva menja...
sembla que l' lliguin á casa.

PAU. Hi vaig' jo so lo marit
y no hi fet l' aprenentatge.
Tinch d' anar á cal notari
per arreglar lo contracte...

PEPETA. Vosté mateix? no...

PAU. Senyora,
es lo seu espós qui ho mana.

PEPETA. Pus ja que veste s' hi empenya,
sas ordres dech acatarne.
Anirá á ca' la modista...

PAU. Modista...

(Diu apart lo que segueix y s' topa
al girar la cara ab la d' en March,
qu' esta al seu detrás y sent l' apart)

L' Antonia!...

MARCH. (Incomodat per no saver lo del nom.)

Dali!...

PEPETA. Fernando, setanta quatie.

MARCH. (A la Pepeta.)

Digali que ab las fadrinas
no hi fassi petar la claca,
ó no l' veu fins á demá.

PEPETA. Es perque m' porti la bata.

MARCH. Ferá prou si se n' recorda...

PEPETA. De desd' allá té d' anársen
al Padró per un sombrero,
número sis, á la plassa,
primer pis, donya Sofia.

FELIP. No te de caminar gaire.

PEPETA. Per últim, al sabater
plassa Cerdá, del Ensanxe.

FELIP. També á dos passos.

PEPETA. Que m' porti
avuy mateix las polacas.

PAU. (Ap.)

Es deliciós ser marit.

(Alt.)

No hi ha res més?

PEPETA. Per vuy basta.

MARCH. (Deturant á don Pau que se n' va.)

Cómprim, de pas á ca n' Roca,
una lliura de mostassa,
haig de pendre' un bany de peus.

PEPETA. La bata vuy la ratllada...

FELIP. La ratllada, oncle...

MARCH. Prou, prou,
segur que n' portará un altre.

- PEPETA. No vuy molestarlo mes,
de las flors ja puch passármén,
com que l' vall d' aquesta nit...
- PAU. (Espantat.)
Ah! va... va... Anem al ball.
- MARCH. Vaya.
FELIP. Anem al ball...
(Reprenent lo que deya)
dich la tia...
va á n' el ball.
- FELIP. De casa en Planas.
- PAU. (Sorprés.)
Li agrada 'l ball?
- FELIP. Ab locura...
m' hi moro!.. qu' es agradarme?..
- PAU. Ah! s' hi mor...
- MARCH. Nos hi morim.
A n' al meu temps com ballava,
era un trumfo, me s' n' recordo
que 'n sabia. Veurá encare.
(Volent agafarse ab don Pau)
Un parell de vols no mes.
- PAU. (Resistinse)
March, March!
- PEPERA. (Procurant ab Felip fer desistir
á n' en March.)
Vamos!
- MARCH. (Ja separat)
Son de palla;
quins homes corren avuy!
- PEPETA. (Com si se n' anés)
No oblidará ls' meus encárrechs?
- PAU, Vaig y vinch en dos minuts.
Comensem l' aprenentatge
de marit. La sort. la ditxa
tal vegada potser guarda.
Adeu, Felip.
- FELIP. Lo segueixo.
- PAU. No, t' quedas.

(A Pepeta besantli la ma.)

Fins la tornada:

à n' el Padro pel sombrero,
número sis; las polacas...
lo sabater... la modista;
Fernando, setanta quatre
es tot al peu de la lletra.

MARCH. Se descuida la mostassa.

PAU.

(Apart, anantsen.)

Es deliciós ser marit...
pendré un cotxe aquí á la plassa.

MARCH.

(Cridant desde l' portal.)

Vagi al dret, no s' entretinga!
li agradan tan las marradas.

(March queda á la porta, en primer terme; v un á cada cantó mirantse Pepeta y Felip.)

ESCENA XIII

PEPETA. FELIP. MARCH.

PEPETA.

(Ap.)

He fet mal, pobre don Pau.

FELIP.

(Ap.)

Ella y l' oncle son de playyer.

MARCH.

(Anant baixant)

Per amo, no, no serveix;
per mosso, si jo l' manava
fora bó, li faig justicia...

(Al ser en primer terme, veu á Pepeta y Felip notant la seva turbació.)

La tia y l' nebot... Calla,
sembla qu' están enconjits.
Deurá ser com lo banquer...
sí, mes misteris... un altre...
¡Cristo m' valga, com se torna,
com se torna aquesta casa!
Aquí hi sobra algú, de ficso
aquest algú, qu' es de massa,

dech ser jo... donchs toco pipa
y escoltaré de que s' tracta.

(Se n' va en March fent lo disimulat. La Pepeta y en Felip sens mourers' durant la escena passada y unicament mirantse de tant en tant.)

ESCENA IV

PEPETA. FELIP

PEPETA. (Despres de una pausa)

Está callat.

FELIP. Qué diré?

PEPETA. Nostre coneixensa antiga...

FELIP. Pepeta...

PEPETA. Só una amiga,
una amiga de vosté,
si del passat se n' recorda...

FELIP. Com si l' tingués al devant.

PEPETA. Parlemne, m' agrada tant,
sembla que l' cor se m' desborda
plé de goig y d' alegria,

FELIP. A que tocar un passat
tan hermós, si la vritat
á l' amiga d' algun dia,
me la presenta enllassada
ab qui, si tingués agravis...

PEPETA. Basta, Felip, clogui ls' llabis,
es una deuta sagrada.

FELIP. Baixo l' cap, se deu cumplir,
mal que la vida m' costés.
¿perqué ha fet que recordés,
sent recort que fa sufrir?

PEPETA. Es vritat, ditxa enganyosa
al pensarhi me sonreya,
fins avuy jo aixis m' ho creya,
ara veig no so ditxosa..
En soinnis ma fantasia

aquell temps me recordava,
y 'l seu retorn esperava
ab anhel, ab alegria.
Ara al revés, lo meu cor...
sossobra, no puch compendra'...

FELIP. Es que s' es ventat la cendra,
que ofegava un dols amor.

PEPETA. Amor?...

FELIP. Si; la sencillesa
del carinye que ns' portárem
vá fer que no ns' adonárem
del nostre amor d' infantesa;
fou precis lo separarnos
lo deber ho demanava...
ni senyal, si no passava
devant per davant trovarnos.
S' es acavat ja l' ausencia,
rebrotá l' foch violent,
y sols calma aquest torment,
un ¡jo t' aymo; per clemencia!

PEPETA. Per Deu; Felip!

FELIP. Qui detura
lo foch que guspiras llansa?...
sols un esqueix d' esperansa
pot mimvar ma desventura.
¿Y aqueixa ma tornejada
deixarás, que fentme agravís
la besin, quant pels meus llavis
es tant y tant desitxada?

(Cau de genolls als seus peus, li agafa la ma y la besa. á temps que surt don Pau carregat ab una capsa de cartró que hi dú l' sombrero, un mocador gran que tapa l' vestit y un paper embolicat ahont hi han las botinas; tot li cau de las mans al veurer al seu seu nebot, als peus de Pepeta.)

ESCENA V

Dits. Don PAU

- PAU. Un home als peus de la dona,
si qu' amigo ben depressa?...
- FELIP. (Alsantse.)
L' oncle.
- PEPETA. Don Pau.
- PAU. Quina pessa!
Y l' home per ferla bona,
li sochi oncle, m' es nebot!...
- PEPETA. Jo...
- PAU. Ara ab ell tinch de parla',
acavant, vosté serà...
Entri á dins.
(Acompanyantla al seu quarto.)
(Ap.) Ho esqueixo tot.
(Pepeta entra al seu quarto.)

ESCENA XVI

PAU y FELIP

- PAU. Senyor Felip!
- FELIP. Oncle!...
- PAU. Calli...
- FELIP. Es...
- PAU. Som tots dos; sols estem
li exigeixo que m' espliqui...
- FELIP. Qué?
- PAU. Y es vritat prou se veu.
Tu li besavas la ma.
- FELIP. Sí.
- PAU. A n' ella.
- FELIP. Sí.
- PAU. A una qu' es

la meva esposa.

FELIP.

Si.

PAU.

Tia

teva.

FELIP.

Si.

PAU.

Qu' es la muller
del teu oncle!

FELIP.

Si.

PAU.

Si sempre,
y del si no n' surtirem:
encara no ha dit que no!

FELIP.

Responch sí, perque es lo cert.
M' estima ella, jo l' estimo.

PAU.

Es perdut no te remey!...
Y no dirme cap paraula!...
Quin propòsit mes pervers!...

FELIP.

Oncle, re 'n savia.

PAU.

Y?...

FELIP.

Are

fa poch parlant ho he comprés.

PAU.

Ày si ta mare vivia!...
Y qu' es lo que pensas fer?

FELIP.

Agafá l' vapor y á Cuba.

PAU.

Y deixarme á mí solet!...
Jo t' estimo com á uu fill,
quatr' anys entre mar y cel
hem viscut, si te n' anavas
no veyente al costat meu,
de segur me moriria.

FELIP.

Allavors me quedarè.

PAU.

Just, estimantvos tots dos.

FELIP.

Y á vosté que li fá?

PAU.

Qué...

hòme tu dirás... si t' sembla!
Veu vosté l' que jo no veig,
després de tot tan casada
es ab mí com ab vosté.

PAU.

Gira full y prou conversa,
fora faltá' al meu deber.
Ella ha portat lo meu nom

en m' ausencia tot lo temps...

FELIP. Donchs marxol!

PAU. (Convensut.) Te n' has d' anar.

FRPIF. (Donantli la ma)

Desseguida.

PAU. (Resolt.) Noy, adeu.

(Estrenyentli. Surten. del seu quarto
Pepeta, y pel foro March.)

ESCENA ÚLTIMA

Tots.

PEPETA. Quedis, Felip.

MARCH. Felip, quedat!

PEPETA. Ho he sentit tot.

MARCH. Jo també.

PEPETA. He comprés...

MARCH. Jo ni una jota.

PEPETA. Marxar?... no ho vuy,

MARCH. No ho volem.

PEPETA. La culpa es meua, ho confesso,
li he recordat jo ab poch seny...

FELIP. M' excusa, oncle; he sigut jo.

MARCH. Bé, vamos, tots dos.

PAU. Qué fer?

(Mirantsels)

Jo ho voldria, pro ells s' estiman.

MARCH. No hi ha dupte, es manifest.

PAU. Si, mes com ho faig, Dalmases
si tas ordres cumplir dech?

MARCH. (Aixecant los brassos al-laire y ab
lo to de don Pau.)

Es veritat, joh Dalmases,
tas ordres cumplir debem!

PAU. Aquesta carta.

FELIP. (Volent qu' ell desisveixi y fent
ademan d' anarsen.)

No hi pensi.

MARCH. Un medi d' arreglo hi veig;

quant la carta m' va donar
eram dos. l' un jo, l' altre ell...
va morir, jo l' hi guardada...
avuy l' entrego á vosté...
ningú sab... es dir, ningú,
jo tan sols, qu' es lo mateix.

PAU.

(Llegint la carta.)

«Vuy que porti lo teu nom.»

MARCH.

(Ab aire triunfant)

Aixó diu? donguiu per llest.
Los boigs fan bitllas, veurá.

FELIP.

Qué?

MARCH.

(A tots.)

Vos salvo.

PEPETA.

No l' entench.

MARCH.

(Á don Pau.)

Cóm se diu?

PAU.

(Mal humorat.)

Psé!

MARCH.

Cóm se diu?

PAU.

Pau.

MARCH.

De casa?

PAU.

Y ara?

MARCH.

(Sens inmutarse lo mes mínim.)

Qué mes?

PAU.

Roca, tonto.

MARCH.

(Sempre igual.)

Roca tonto.

(Á Felip.)

Y vosté?

FELIP.

(No fentne cas.)

Fuig, home.

MARCH.

Qué fem?

PEPETA.

Contéstali.

FELIP.

Felip Roca.

MARCH.

(Fregantse las mans satisfet.)

Y donchs?

TOTS.

(No comprenentho)

Y donchs?

MARCH. (Burlantsen.)

Quin talent!

Ab lo compte de la vella,
ja que son flachs de cervell...

(Agafant á don Pau.)

Vingui ab mí.

(Fentlo anar á la vora de Pepeta.)

Acostis, Pepeta.

(Los junta.)

Tots dos junts, fassin brasset.

(Ell los hi posa.)

Senyó' y la senyora Roca,
aixó fa.

(Apartant á don Pau.)

Fugi, vosté.

(A Felip.)

Vina.

(Fentli fer brasset.)

Agáfat.

(Mirantsels satisfet.)

Per ventura,
ara aixís, no fá l' mateix?

TOTS.

(Atinanthi.)

Ah!

MARCH.

(Escarnintlos.)

Ah! ah!

(Content.)

Veuhén la bitlla?

Lo boig que l' ha feta, aquest...

PAU.

(Per ell mateix)

S' ha de fé' aixó. Hi arriuat
tot just ara fa un moment,
no m' ha vist cap conegut...
Ningú.

(Senyalant á Felip.)

Lo marit es ell...

(Á Pepeta.)

Té l' meu nom, com jo s' diu Roca
jove, es guapo, s' estimeu...

donchs caseuse.

FELIP.

Oncle!...

PEPETA.

Don Pau?

MARCH.

(Mirant á don Pau.)

No m' hauria may cregut
que tingués tant de cervell.

(A don Pau)

Veu home?... aixis tindrà fills.
y nets tal volta demá,
sense haver de carregá'
ab la dona, ni ab perills.
Com pels medis mes sencills
l' hi tret jo del tripitrap,
en passant un mal de cap
com aquest, ó be pitxó',
no s' apuri senthi jo,
que ls' boigs fan bitllas, ja ho sap.

TELÓ

Aquesta obra y las demés del mateix autor, que 's detallan en la pág. 4.ª, se trovarán de venda en totes las principals llibrerías de Catalunya, Depósit general en casa l' editor, don I. López Bernagossi, Rambla del Mitx, núm. 20, en lo Centro de suscripcions de don Joseph Camps, carrer de Caspe, núm. 97, y en casa del señor Delegat de obras dramáticas, don Ramiro Monfort y Arxer, plassa de Sta. Ana, núm. 8, 3.er pis, 1.ª porta.
